

банки в яких порушуються майже всі економічні нормативи. Під час виконання програм фінансового оздоровлення планується відновити фінансовий стан банку та привести значення економічних нормативів у відповідність до вимог банківського законодавства.

Література

1. Закон України «Про банки і банківську діяльність» // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 5—6.
2. Положення про застосування Національним банком України заходів впливу за порушення банківського законодавства: затв. Постановою Правління Національного банку України від 28.08.01р. № 369.
3. Положення «Про здійснення діагностичного обстеження банків»: затв. Постановою Правління Національного банку України від 21.11.2008 р. № 389.
4. Положення «Про здійснення діагностичного обстеження банків 2, 3 та 4 груп»: затв. Постановою Правління Національного банку України від 19.01.2009р. № 80.
5. «Про внесення змін до Спеціального порядку здійснення заходів щодо фінансового оздоровлення банків», затв. Постановою НБУ від 16.04.2009 р. № 225/
6. www.bank.gov.ua

УДК 336.71

О. Г. Головка, старш. викл. кафедри обліку і аудиту?
Харківський інститут банківської справи УБС НБУ

НАПРЯМИ ВПЛИВУ РІЗНИХ ЧИННИКІВ НА СТАЛІСТЬ ОТРИМАНОГО ФІНАНСОВОГО РЕЗУЛЬТАТУ СИСТЕМОЮ ВІТЧИЗНЯНИХ БАНКІВ

Питання сталого, стабільного, стійкого функціонування як банку, банківського сектору, так і банківської системи в цілому набуває важливого значення. В якості методичної основи для розкриття визначення впливів окремих чинників на фінансову стабільність розвитку банків можна обрати методологію проведення регресійного аналізу, який дозволяє встановити напрями впливу між залежними та незалежними змінними. У якості залежної змінної для аналізу фінансової стабільності банківського сектору економіки можна обрати значення фінансового результату банків як узагальненої характеристики зазначеної стабільності. Зокрема

грунтовність такого визначення залежної змінної кореспондується із дослідженнями [1, 2]. В якості статистичної бази для дослідження обрано період розвитку банківського сектору економіки з 2000 року по 2008 рік.

Розглянемо впливовість коливань національної грошової одиниці по відношенню до таких основних валют, як долар США та євро на сталість отриманого фінансового результату системою вітчизняних банків. Відповідне регресійне рівняння має наступний вигляд:

$$FR = -0,27 \cdot KD + 0,69 \cdot KE, \quad (1)$$

де FR — значення фінансового результату, яке отримано системою вітчизняних банків; KD — усереднене значення вартості національної грошової одиниці по відношенню до долару США; KE — усереднене значення вартості національної грошової одиниці по відношенню до євро. Значимість рівняння 1 підтверджується коефіцієнтом детермінації, який дорівнює 0,76 (власні розрахунки).

Разом з цим, незначним є вплив на значення фінансового результату вітчизняної системи банків значень фінансового результату діяльності суб'єктів господарювання:

$$FR = 0,47 \cdot FS, \quad (2)$$

де FS — значення фінансового результату діяльності вітчизняних суб'єктів господарювання. Значення рівняння є порівняно низьким, де коефіцієнт детермінації дорівнює лише 0,48 (власні розрахунки).

Натомість впливовість на значення отриманого фінансового результату системою вітчизняних банків з боку населення у розрізі таких показників, як динаміка доходів та заощаджень населення є більш вагомою:

$$FR = 1,36 \cdot DN - 0,41 \cdot ZN, \quad (3)$$

де DN — динаміка загальних доходів населення; ZN — динаміка заощаджень населення. Значимість рівняння 3 підтверджується коефіцієнтом детермінації, який дорівнює 0,97 (власні розрахунки).

Питання щодо умов залучення таких коштів, де ключовим є визначення впливу відсоткових ставок на сталість отримання фі-

нансового результату системою вітчизняних банків розкриває наступне регресійне рівняння:

$$FR = -1,6 \cdot SK + 1,11 \cdot SD, \quad (4)$$

де SK — усереднені значення відсотків за наданими кредитами вітчизняною системою банків; SD — усереднені значення відсотків за депозитами залученими вітчизняною системою банків. Значимість рівняння (4) підтверджується коефіцієнтом детермінації, який дорівнює 0,79 (власні розрахунки).

Негативний вплив кредитного процесу на сталість фінансового результату вітчизняної системи банків можна побачити й на основі таких регресійних рівнянь:

$$FR = -0,30 \cdot KR + 1,29 \cdot DS, \quad (5)$$

$$FR = 0,02 \cdot KR + 0,97 \cdot WN, \quad (6)$$

де KR — обсяги наданих кредитів вітчизняними банками; DS — обсяги зобов'язань банків за коштами, залученими на рахунки суб'єктів господарювання; WN — обсяги зобов'язань банків за коштами, залученими на рахунки фізичних осіб. Значимість рівняння (5) та (6) підтверджується коефіцієнтами детермінації, які є не меншими чим 0,98 (власні розрахунки).

Разом з цим, узагальнене рівняння щодо аналізу впливів обсягів наданих кредитів, обсягів зобов'язань банків за коштами, залученими на рахунки суб'єктів господарювання та фізичних осіб, на сталість значень фінансового результату вітчизняної системи банків у порівнянні з рівняннями (5) та (6) свідчить про наявну розбалансованість руху фінансових потоків, що обумовлені визначеними вище обсягами коштів (кредитних та залучених від клієнтів):

$$FR = -0,56 \cdot KR - 1,1 \cdot DS + 2,65 \cdot WS. \quad (7)$$

Підтвердженням розбалансованості руху фінансових потоків, що обумовлені обсягами наданих кредитів та залученими коштами до банків, є регресійне рівняння:

$$FR = 0,96 \cdot \%K + 0,27 \cdot \%D, \quad (8)$$

де $\%K$ — відношення обсягів наданих кредитів системою вітчизняних банків до ВВП у відсотках; $\%D$ — відношення обсягів зобов'язань банків за коштами, залученими на рахунки суб'єктів господарювання та фізичних осіб, до ВВП у відсотках. Значимість рівняння (8) підтверджується коефіцієнтом детермінації, який дорівнює 0,96 (власні розрахунки).

У підсумку слід вказати на наявну незбалансованість руху фінансових потоків, які визначаються обсягами наданих кредитів та залучених коштів, щодо сталої динаміки значення отриманого фінансового результату системою вітчизняних банків.

Література

1. *Азаренкова Г. М.* Фінансові потоки в системі економічних відносин / Г. М. Азаренкова. — Х.: ВД «ІНЖЕК», 2006. — 328 с.
2. *Eichengreen B.* Staying afloat when the wind shifts: External factors and emerging-market banking crises / B. Eichengreen, A. Rose. — NBER Working paper. — 1998. — № 6370. — Режим доступу: www.nber.org.

УДК 336.713 : 330.332.3

О. М. Грабчук, доц., канд. екон. наук,
заступник завідувача кафедри фінансів
Н. В. Катан, бакалавр економічного факультету,
Дніпропетровський національний університет ім. О. Гончара

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ

Сучасна грошово-кредитна політика не повною мірою використовує механізм банківської системи як основи сучасної системи управління і регулювання фінансово-грошових потоків і забезпечення за її допомогою поєднання макро- і макрорівнів економіки України. Завдяки кризовим явищам у світовому господарстві державне регулювання діяльності комерційних банків є актуальним питанням. Необхідно втілювати нові ефективні методи державного регулювання, за допомогою яких банківських сектор стане інвестором зростаючого виробничого потенціалу.

Для активізації діяльності банків у процесі інвестування держава повинна: по-перше, забезпечити можливість накопичення необхідних коштів для інвестування; по-друге, розділити ризик інвестиційної діяльності з банками, по-третє, сприяти підвищенню прибутковості інвестиційної діяльності. Для цього можна застосувати нормативно-правове регулювання, розвиток якого значною мірою сприятиме вирішенню окреслених вище завдань, а відтак розвитку й підвищенню ефективності всіх сфер економі-